

ПИСЬМО ИЛЮСТРОВАНЕ ДЛЯ ДѢТЕЙ И МОЛОДЕЖИ.
Выходить 1. и 15. каждого мѣсяця.

Ч. 9.

У Львовѣ 1. (13.) Мая 1891.

Р. II.

Передплата выносить:
рѣчно 4 злр., пѣрѣчно 2 злр., чѣртѣрѣчно 1 злр.

Адреса:
„Дзвѣночкѣ“, Львовѣ улица Чарнецкого 26.

П И С А Н К А.

Моторнїи дѣти, бувайте здоровї!
На крыльцяхъ весны я прибувѣ;
Збирайтесь послухать мои розмовы,
Я писанку вамъ роздобувѣ.

Орлята-сыночки! Чечѣточки-дочки!
Цѣлѣсеньку нѣчь я не спавѣ,
Мережечки всякї, кругомъ поясочки
Та ще й зѣ золотцемъ малювавѣ.

Чудове яечко! Маленькїй замочокъ
У дверечки я приладнавѣ;
Не простїй бѣлочокъ, не круглїй жовточокъ
Въ середину я заховавѣ.

Лежать тамъ рядочкомъ двѣ Божїи кѣткї:
То розумъ и правда свята!
Кохайте, шануйте до вѣку ихъ, дѣтки,
На споминѣ науки Христа.

У першую кѣтку головку вбирайте —
И добренько буде вамъ жить,
А другу до серденька вы прикладайте —
И будуть васъ люде любить.

Л. Глѣбовъ.

Державно Публичне
БІБЛІОТЕКА УРСР
№. 873847

Республїканськїй
педагогїчний музей
Зсновний фонд № 27557/2953

ЗАПИСКИ ШКОЛЯРА.

За Амічісомъ переказує Шумило.

Мой приятель Гаврилко.

7. понедѣлокъ.

Чимъ лѣпше познаю я Гаврилка, тимъ бѣльше люблю его. И другіи товаришѣ любятъ его що дѣя бѣльше; тольки тѣ пустяки нѣ, бо вѣнъ не дозволить имъ робити псоть. Скоро тольки котрый зъ насъ поднесе кулакъ на слабшого, а той кликне: „Гаврилку!“, заразы утихомирить вѣнъ зворушенихъ. Его тато машинистоу при зелѣзници. Гаврилко взявъ са пѣзно до науки, бо бувъ два роки хорый. Теперъ вѣнъ наибѣльшій и наисильнѣйшій въ класѣ, подносить лавку одноу рукоу. Вѣнъ и наилѣпшій усѣхъ; чого себѣ попросить хто у него, чи пера, чи оловца, чи ножика, або зошиту, заразы все дасть або пожичить. Вѣнъ завше сидить наиспокойнѣйше въ лавцѣ.

Але вѣнъ выгладѣе дуже смѣшний: самъ великій, ледви мѣстить ся въ коротенькій штанецъ; капелюхъ ледви тримаєсь на головѣ, такій малый, а за то чоботы великі, що въ оденъ помѣстились бы обѣ ноги. Мимо того вѣнъ чесный, добрый; досыть поглянути на него, а вже полюбишь его. Рахунки вѣнъ умѣе наилѣпше. Вѣнъ має рѣзь дуже красный въ перловыхъ черенкахъ; найшовъ то еще торѣкъ на улицѣ; а такій острый той нѣжь, що нимъ Гаврилко ростявъ собѣ палець до кости, сего вѣнъ нѣкому дома не сказавъ, а въ школѣ лишь насъ двоухъ о томъ знае. Вѣнъ любить жартувати, але говорить завже правду; а най бы ему хто докоривъ, що вѣнъ якусь неправду сказавъ, дѣставъ бы за се! Въ субботу давъ бѣдному товаришеви 2 кр. на зошитъ; за нихъ мавъ собѣ яблѣкъ купити; дѣставъ ихъ вѣдъ своєї мамы. Учитель все на него споглядає, а скоро перейде по-при него, погласкає его по головѣ, або покленле по плечехъ. Я дуже его люблю. Мы оба такъ радо вытѣмаємось, а зъ жалемъ розстаємось.

Учителька моего брата.

10. четверть.

Сынъ вугляря бувъ ученикомъ учительки Сѣѣи; она прийшла нынѣ вѣдвѣдати моего брата, що лежить трохи недужій; учителька розказувала намъ, якъ то два роки тому назадъ мама вугляря принесла тѣй повну запаску вугля въ подяку за те, що еи сынъ бувъ першимъ въ класѣ, и нѣякъ не хотѣла взяти вугля до дому; а инша мати принесла учительцѣ кошикъ цвѣтовъ. — Мы слухали еѣ сердечныхъ оповѣданъ и усмѣялись не мало зъ еи пригодъ школьныхъ! Треба бути терпели-

вымъ, мовъ ангель, чтобы зъ тоу дѣтворю, що вступає першій разъ до школы, собѣ порадити. Коже зъ нихъ мовъ щербате, не вымовляє анѣ р, анѣ ш, анѣ л; одно кашляє, другому пустить ся кровь зъ носа, третій скинуть чобѣтъ; той плаче, бо уколовъ ся перомъ, той зновъ тогѣ, що купивъ иншій зошитъ; въ класѣ такихъ пятьдесятѣро, нѣчого не умѣють; руки у нихъ якъ зъ масла — а ту треба ихъ научити писати. Поприносять зъ собою ласощѣ, гузики, корки вѣдъ флашокъ, кусники цеглы, шкелка, паперцѣ... Сѣи все скарбы умѣють добре скрыти, бо учителька ихъ дошукатись не може; въ школѣ не уважають; найбы лише велика муха влетѣла до комнаты, вже повстає галасъ; а въ лѣтѣ поназносятся травы та цвѣтовъ, мачають ихъ въ каламарѣ, а потѣмъ плямять зошиты.

Учителька мусить имъ заступати маму; она помагѣе имъ убирати ся, перевязує пальцѣ, збирає зъ-подъ лавокъ шапки, глядитъ, чтобы не поперемянювали рѣчей. Бѣдна учителька! А до того приходятъ мамы зъ вымѣвками: „А дѣячего згубивъ мой сынъ перо? Чому моя Ксеия не научилась ще нѣчого? Чому вы Климови не задаєте до дому, вѣнъ хату розносить зъ пустоты? А чому мой сынъ не дѣставъ образѣкъ? и т. д.“ А она мусить ихъ всѣхъ пестити, гласкати, та еще и цѣлувати, абы не плакали.

Отъ таке розказувала намъ учителька.

— „За те бодай дѣти васъ любятъ“ сказала мама до неи.

— „Такъ, справдѣ, вѣдповѣла учителька, якъ довго я зъ ними, а по скѣченѣмъ роцѣ бѣльша часть и не спогляне на мене. По двоухъ рокахъ опѣки, старания та трудѣвъ жалко, дуже жалко зъ дѣтьми розставатись; але я собѣ неразъ подумаю: „О сей певно буде на мене завше памятати!“ Скоро поверне по вакаціяхъ а я побачу такого хлопчину и подбѣжу къ нему, чтобы привитатись, вѣнъ вже и забудъ за мене“ — а звернувшись до моего братчика додала: „Але ты такъ не зробишь? Ты мене будешь все любить и не забудешь на мене.“

Моя мама.

10. четверть.

Нынѣ вписавъ до моихъ записокъ мой тато отсей слова:

Въ присутности учительки твоего брата ты не пошанувавъ есь своєї мамы! Гляди, щобъ сего нѣколи бѣльше не було! Твое горде, зухвале слово уколело

мене въ сердце, якъ сталева вѣстре; я нагадавъ собѣ, якъ то твоя мама, рокѣвъ чотыри тому назадъ, цѣлу нѣчь при постели твоѣй зъ похиленою головою стояла; якъ тяжкѣ слезы, слезы розпуки, лились по еѣ лицю; якъ она цѣла дрожала на споминѣ, що тебе стратити може; а я боявсь, щобы не збожеволѣла. Богдане, за-памятай собѣ, що тобѣ скажу: Хочь бы жите твоє складалось зъ самыхъ злыднѣвъ, найстрашнѣйшій день для тебе буде той, коли ты стратить маму. Коли станешь, Богдане, чоловѣкомъ дорослымъ, загартованымъ въ боротьбѣ житя, будешь тысячь разѣвъ кликати еѣ до себе, щобы бодай голосъ еѣ почути, побачити лице еѣ, кинутись на шю, та плакати, мовь бѣдна безпомочна дитина. Тысячь разѣвъ будешь полегчѣ въ житю своимъ шукати въ тѣмъ, що згадаешь на свою маму! А коли тобѣ стане все те передъ очима, чимъ ты ѣй докоривъ, нестане тобѣ того, чимъ бы ты ѣй се все вѣдплативъ. Не надѣйся найти супокою въ житю, если ты маму замучувавъ! Будешь жалувати, будешь еѣ перепрошувати, будешь почитати еѣ, — але се все надаремно, Сумлѣне не дасть тобѣ супокою! Еѣ солодкѣй и добрый образъ буде для тебе завше образомъ смутку, котрый душу твою мучити буде. Богдане, памятай, се найсвятѣйше изъ всѣхъ чувствъ чоловѣка; нещасный той, хто се чувство подоптавъ.

Розбѣйникъ, щѣ шанує свою маму, має еще щось уцтывого, щось доброго въ сердцю — а чоловѣкъ найславнѣйшій, котрый мамы не шанує — се пѣдле сотворѣне, пѣдлѣйше того розбѣйника! Найже-жь, дорогой сыну, нѣколи прикре слово зъ устѣ твоихъ не выхплесь супротивъ тоѣ, котра тобѣ дала жите; а наколибъ, не дай Боже, таке тобѣ лучилось, то не изъ страху передъ карою, але изъ сердца най се походить, кинь ся ѣй до нѣгъ, проси, щобы своимъ поцѣлуемъ змазала зъ твоего чола пляму невдяки. Я люблю тебе, сыну, ты менѣ найдорозною надѣєю мого житя, але волѣвбвымъ щобысь померъ, нѣжь щобысь мавъ бути невдячнымъ своей мамѣ.

Твоѣй Отець.

Паляница й Кнѣшь.

(Байка.)

Сидѣла у печи хороша Паляница;
На господиню стала гомонить:
„А щобъ ѣй такъ и сякъ! И докѣль тутъ сидѣть?
У очи вылаю, бо не велика птиця!...“
— „Мовчи та дышь.“
Озавъ ся у куточку Кнѣшь.

Колѣ не людямы байка пригодить ся, —
Не всяка стежечка безъ спорѣша, —
То, може знайдесть ся такая паляница,
Що инодѣ послухає кнѣша.

Л. Глыбовъ.

ПРИГОДЫ ДОНЪ КИХОТА.

Зъ испаньскоѣ повѣсти переробивъ Миронъ.

XI.

„Понадъ всѣ дѣвчата въ свѣтѣ
Ты теперь найщасливѣйша,
О прекрасна Дульчинея“ —
Бубонѣвъ собѣ пѣдъ нѣсь.

„Бо-жь тобѣ судила доля
Власть надъ першимъ зъ мѣжь лицарства,
Надъ преславнымъ Донъ Кихотомъ,
Щѣ поборюя все зло!“

Такъ бурчѣль собѣ нашъ лицарь,
Плетучись безлюднымъ шляхомъ, —
Ажь наразъ напротивъ него
Бѣе купочка людей.

Се купцѣ були зъ Толедо;
Мавританскѣй парасолѣ
Надъ собовъ порозпинали; —
Зъ ними зъ десять слугъ було.

Слуги пѣшки йшли зъ бичами,
А купцѣ тряслись на мулахъ.
Звѣльна, тихо йшла ватага
Десь на ярмарокъ мабутъ.

Але лицарь нашъ подумавъ,
Щѣ й вони пригодъ шукають; —
Ось вѣнъ ставъ середъ дороги
И „до штурму“ списъ спустивъ.

„Стойте!“ — крикнувъ вѣнъ що силы, —
„Свѣтъ увесь най зупинить ся,
Кроку я не дамъ зробити
Жадному, хто заразъ тутъ

„Не признасть и не присягне,
Щѣ нема въ цѣлому свѣтѣ
Красной царицѣ й дамы,
Якъ зъ Тобозо Дульчинея!“

Зупинились подорожнѣ,
Бачуть: лицарь у зелѣзѣ,
Зъ мовы видно, що безумный, —
Ось одинъ и запятавъ:

„Пане лицарю, не маемъ
Чести знати вашу даму.
Покажѣть намъ сю красуню,
Покажѣть еѣ зъ лица.

„А коли вона такъ гарна,
Якъ вы мовите, то радо
Мы признаемъ и присягнемъ,
Сли се вамъ на що здалось!“

„Маловѣры!“ — крикнувъ лицарь.
Що-жь була-бъ вамъ за заслуга
Красоту еи признати,
Бачивши еи лице?

„Нѣ, не бачивши признайте,
Присягнѣть и боронѣте!
А якъ нѣ, то зъ сего мѣсяца
Рушити ся вамъ не дамъ!“

„Пане лицарю, — озвавъ ся
Зновъ купецъ, — та майте-жь ласку,
Покажѣть намъ хочъ малюнокъ,
Дамы вашої патреть!“

„Най вѣнь буде й такъ маленькій,
Щобъ на ньому ваша дама
Выглядала якъ бобруна, —
Мы признаемо вамъ все!“

„Най на тѣмъ патреть навѣть
Праве око зызомъ смотрить,
Лѣве сѣркою й цинобромъ
Капае — признаемъ все.“

„Чортъ зъ васъ капае, поганць!“
Крикнувъ люто славный лицарь.
„Боронѣть ся! За сей насмѣхъ
Вы кѣстми заплатите!“

И „до штурму“ списъ спустивши,
Штуркнувъ лицарь Розинанта
Въ бѣкъ острогами такъ люто,
Що сей мало не сказивсь.

Грѣзно шарпнулась коняка,
Грѣзно рушила зъ копыта, —
Гѣрко бы пришлось купчинѣ,
Сли-бъ злучай его не спасъ.

Наче вихоръ гнавъ нашъ лицарь,
Втѣмъ тарахъ! на середь шляху
Спотикнувъ ся Розинанте
Тай гегенъ объ землю впавъ.

Брязнувъ твердо славный лицарь
О камѣне головую,
Повернувъ ся, щобъ устати,
Та за збруєю не мѣгъ.

Крушняючись середь шляху,
Вѣнь кричавъ: „Не руште зъ мѣсяца!
Стѣйте, трусy! Я-жь не виненъ,
Що мѣй комонъ спотикнувся!“

Та купецъ лишень смѣялись.
А оденъ погоничъ скочивъ,
Смѣло вхопивъ списъ лицарскій
Тай до лицаря подбѣгъ.

Якъ не лусне разъ и другій
Списомъ лицаря по ребрахъ,
Ажь зломило ся ратище.
Вхопивъ куснѣ тѣ мужикъ,

Якъ почне валити ними
Лицаря куды попало!
Донъ Кихоть клине, злословить,
А погоничъ бѣ тай бѣ.

Ажь якъ дуже утомивъ ся,
На скипки розбивъ ратище,
Кинувъ лицаря на шляху,
За купцями самъ пошовъ.

Зновъ трѣбуе лицарь встати —
Та куды тобѣ! Побитый
Такъ, що ледво духъ у тѣлѣ,
Ледво повернутись мѣгъ!

И немовъ на боевищу
Лежачи почавъ нашъ лицарь,
Дульчиною споминати,
Глупій вѣршъ городить.

Такъ найшовъ его на шляху
Изъ его села господарь,
Щѣ возивъ у млынъ пшеницю
И до дому повертавъ.

Бачучи, що вѣнь въ горяцѣхъ,
Добрый хлопъ изъ него збрую
Знявъ, поклавъ на Розинанта,
А самого на осла,

И потягъ обохъ до дому.
Такъ то звеличивъ нашъ лицарь
Дульчиною! Такъ скѣнчилась
Перша пѣздка его.

(Дальше буде.)

Ой вы ластовочки!

„Ой вы ластовочки легкокрылї!
 Якъ вамъ вольнымъ весело
 Покидати гнѣзда свои милї,
 Скоро лѣто геть уйшло.

„Скоро осѣнь зимнымъ вѣтромъ свеще,
 Скоро вяне тужный гай,
 Летите вы, якъ те въ гаю листе,
 Въ нову весну, въ новый рай.

„Вы, небеснїи путницѣ, о много
 Щасливѣйшїи водѣ людей!
 Лѣто згнбло — глядите нового,
 Краснихъ дворѣвъ, нѣжъ отсей.

„Тамъ на юзѣ васъ гостить богата,
 Грѣе красша сторона,
 Коли въ насъ нѣдѣ снѣгомъ гнетъ ся хата,
 У морозъ трѣщитъ вона.

„Щастѣ мати двѣ тепленькї хатѣ
 И однако ихъ любить!
 Коубъ то намъ, о ластовки крылатї,
 Щастя того ще дожить!“

Глянь, ажъ ластовка одна злетѣла
 Водѣ сестеръ — се що за знакъ?
 На гиляцѣ проти хлопця сѣла,
 И ему щечече такъ:

„Не кажи такъ! Красша доля ваша:
 Грунтъ, що ты на нѣмъ, с твої!
 Якъ Вкраину бурѣ-лиха страшать,
 Можешь бути вѣрнымъ їй.

„Жадна сила гнать тебе не смѣе
 Зѣ вѣтчины въ потрібный день;
 Въ бурю, студѣнь все сѣ огрѣе
 Твого серденька огонь.

„Коли край твої рѣдний тише горе,
 Ты его не водѣхни,
 Якъ та ластовка, що геть за море
 Водлѣтае въ осени.“

Стрепенулись си крыльця дужї,
 И фурула сестрамъ въ слѣдѣ.
 Хлопецъ вже не чувъ морозу-стужѣ,
 Въ серци иншїи жаръ горить.

„Не покину я тебе нѣколи,
 Рѣдний, милый краю мѣй,
 Хочъ морозъ зѣбнїть твої роздолы,
 Згасне сонце въ тѣмѣ хмарнѣй.

„Не покину ты, Вкраино-нене,
 Хочъ ти лють морозитъ кровь!
 Верне ярь твою и тьму прожене
 Твоихъ дѣточокъ любовь.

„Най у стократъ красшїи край за море
 Ластовки собѣ летять,
 А я въ рѣднѣмъ радощѣ и горе
 Непохитно знести радѣ.“

Зъ чеського Елишки Красногорской, переклавъ И. Ф.

СМЕРТЬ ОТАМАНОВА.

На лѣжку твердому, на голѣй земли,
Вгорнувшись въ козацьку керею,
Лежавъ головою на простѣмъ сѣдлѣ
Отаманъ козацькій и ждавъ, щобъ прийшла
Хвилини розстаня зъ землею.

И подруга вѣрна край него була —
Зъ житемъ при нѣй лекша розлука —
Багато походѣвъ она вѣдбула,
Багато голѣвъ зъ плѣчь могучныхъ стала —
Важенна козацька шаблюка!

Неразъ же вѣнъ плававъ подѣ Турка въ чайкахъ,
Неразъ и зъ Ляхами стинявъ ся,
Неразъ по широкихъ гулявннхъ степахъ,
Щербивъ на татарскихъ еѣ головахъ
И часомъ зъ Волохомъ рубавъ ся.

Богато за вѣру вѣнъ крови проливъ,
За рѣдную Русь - Украину!
На дужому тѣлѣ вѣнъ ранѣ не лѣчивъ
И живый zostававсь середѣ лютыхъ боѣвъ,
Хочъ бивсь завсѣгды до загину.

И отъ же: не въ чесныхъ вояцькихъ бояхъ,
Де крови безъ мѣры лило ся,
Не въ ~~вражннхъ~~ лукавыхъ зрадливыхъ рукахъ,
Не въ герцѣ зъ Татаринѣмъ въ чистыхъ степахъ
Ему умирать довело ся.

Вѣнъ самъ умирае въ сему куренѣ
Лежачою смертю вмирае...
Навругъ тѣльки стѣны похмурѣй и сумнѣй
Та чуро,^{*}) ховаючи слѣзы дрѣбнѣй,
На него сумный поглядае.

И тяжко старому. И чуро тодѣ
Вѣнъ кличе до себе рукою,
И каже вѣнъ: „Чуро мѣй вѣрнѣй! Пѣди,
До мене ты хлопцѣвъ моихъ приведи, —
Прощатись жай прийдуть зо мною!“

И стало козацтво кругъ него смутне,
И ждуть всѣ останной мовы...
„Спасибѣ ~~ж~~ вамъ, дѣти!“ вѣнъ каже, — „мене
Зла доля въ останню дорогу жене, —
Бувайте вы, дѣти, здоровѣй!...“

„Але умирати въ сему куренѣ
И лежнемъ лежати — не сила:
Степѣ скрѣзь оживае теперь по веснѣ, —
Лунають ячаннн и дзвонють пѣснѣ, —
Мене-жъ тутъ недоля звалила!“

„Вволѣть мою волю въ останнѣй сей часѣ:
Мене на коня посадѣте...
Жай, поки ще свѣтъ менѣ Божѣй не згасѣ,
Вступлю я въ стремена и гляну ще разъ
На ^{батькѣмъ} (Днѣпрѣ, на степѣ, мои дѣти!“

И загѣдъ останнѣй почувши сумный,
Козацтво коня вже сѣдае,
И батька старого садѣвлять вѣни,
И тихо рушають у степѣ у ряснѣй,
И тихо кѣнь вѣрнѣй ступае.

И вѣдутъ всѣ мовчки... Степѣ навруги,
Якъ море безкрае, хвилюють,
И здалека ледви маячуть луги,
И мрѣють Днѣпровѣй крутѣй береги,
Могили высокѣй сумують.

И вѣдутъ все далѣ... Кивають ряснѣй
Квѣтки головками своимѣ;
Въ высокѣй ширяе орелѣ дальнѣй,
И птацтво щѣбече безжурнѣй пѣснѣй,
И чайка кигиче надѣ ними.

И вѣдутъ все далѣ... Въ травѣ промайнуть
Сайгакъ^{**}) жай коза швидконогѣй,
И зникнуть безслѣдно... И ось уже чуть,
Якъ выють, и плещуть, и бють, и ревуть
Днѣпровѣй далекий пороги.

И далѣ изнову... Смутнѣй козаки
Нѣ слова жще не сказали;
Отаманъ мовчить, похиливсь до луки,
Стиснувши свѣй повѣдѣ, не рушитѣ руки
И вѣде все далѣ и далѣ.

И тихо спытавъ ся зъ козацтва одинѣй:
„Чи, батьку, не часѣ намѣ до дому?“
Але не вѣдмовивъ нѣчого имѣ вѣнъ;
И знову всѣ вѣдутъ ще кѣлька хвилинѣй, —
Вѣнъ знову нѣчого нѣкому.

И коней тодѣ зупинили они,
И отаманѣв кѣнь зупинивъ ся;
Отаманъ вѣдѣ разу схитнувсь на кони,
И заснувши въ останнѣмъ довѣчному снѣ,
На руки имѣ мертвѣй схиливъ ся...

*) слуга

**) рѣдѣ вѣдѣ дивнѣхъ

Сталеві пера.

Всё вы пишете що день сталевымъ перомъ, але не всё знаете, яку дорогу перебуде той кавалочокъ стали, закимъ дѣстанесь у ваші руки.

Ось послушайте: Сталеве перо, се дитина нашого столѣтя; передъ тымъ нѣхто о нѣмъ нѣчо не знавъ. А прецѣнь писали люде вже давненько, дуже давненько! Спытаєте, цѣкаві, чимъ? Се залежало вѣдь того, на чѣмъ писано.

Зразу добали люде на гробовцяхъ, плитахъ камѣнныхъ, домахъ, слухахъ до лотами; важнѣйшія письма, якъ законы, выдовбувано на выглаженѣмъ металлу або на камѣнныхъ плитахъ. До маловажныхъ рѣчей уживано табличокъ деревяныхъ, помальованыхъ на бѣло, а на нихъ писано кольоровымъ рыльцемъ або пензлемъ, мачанымъ въ кольоровѣмъ плинѣ.

До щоденного письма, або до науки писаня уживано табличокъ деревяныхъ, котрі покрывано тоненькою поволочкою воску; на такихъ табличкахъ писано зелѣзнымъ рыльцемъ, званымъ у Римлянъ „stilus“.

Египтяне та Гиндове рисовали на папірусь (гнучке стебло рослини, тонко розпрасоване) або на листьяхъ пальмъ острыми рыльцями, мачанымъ въ кольоровѣмъ плинѣ; письмо таке вѣдываєсь яскраво вѣдь темного тла листа.

Якъ бачите, ваші рыльця, якихъ еще нынѣ уживаєте, вже вѣдь давно въ услугахъ чоловѣка.

Въ вѣкахъ середныхъ становивъ пергамінъ (скѣра звѣряча, напушена товщемъ) головний матеріалъ до писаня, и то прутикомъ деревянымъ, розщепленимъ на кѣнци, а пѣзпѣйше пензлемъ. Пензель мачано въ кольоровѣмъ плинѣ и мальовано нимъ бѣльше, чимъ писано. Письмо таке було неразъ дуже окрашене, але праця коло того була велика. Щобъ одну картку въ той спосѣбъ записати, а властиво замалювати, треба було часомъ и кѣлька мѣсяцѣвъ часу.

На той часъ рѣдко хто знавъ писати; коли-жъ зъ часомъ се знане розповсюднювалось, стали люде роздумувати надъ такимъ приборомъ, котрымъ бы легко и скоро можъ було писати.

Довго уживано прутикѣвъ тростинковыхъ, котрі якъ разъ такъ затинано и розколювано, якъ теперѣйшія пера.

Се розколюване було вже дуже великимъ поступкомъ при писаню, бо оно дозволяло лекше або сильнѣйше притискати, а тымъ самымъ писати тонше або грубше, — тѣнювати письмо.

Зъ кѣнцемъ V. столѣтя стали люде уживати до писаня — гусячого пера. Оно причинилось дуже

до розвою умыслу чоловѣка, и хочъ оно таке мале, то прецѣнь панувало бѣльше 1300 лѣтъ. За его панованя уживано перъ роговыхъ, шкляныхъ и иншихъ, али всё они погibli въ борбѣ зъ могучимъ перомъ гусячимъ. Еще зъ початкомъ сего столѣтя служило оно вѣрно всѣмъ; ажъ армія малыхъ сталевыхъ бляшокъ выперла перо гусяче изъ его становиска, такъ що нынѣ вже лишъ деякія дѣлуньы его уживає, а молодшія и затинати его не знають.

Хочъ перо гусяче, змучене тринайцятьсотлѣтною працею, пошло спочивати, то всежъ такой люде, узнаючи его превеликія заслуги, назвали тѣ малія сталеві бляшки, котрыми нынѣ пишемо, перами, хочъ они до перъ (пташихъ) и не подѣбны.

О тыхъ перахъ сталевыхъ розкажемо въ слѣдуючѣмъ числѣ „Дзвѣнка“.

МЕТЕЛИКЪ.

Въ повѣтрю красивый
Метеликъ лѣтавъ,
На сонѣчку грѣвъ ся,
Въ квѣткахъ спочивавъ.
Веселый та любый
Та радый такой,
Якъ день промѣнистый
Блескучій ясный...
Крутивъ ся въ травици,
У гору втѣкавъ,
И крывъ ся изъ виду,
Десь въ хмарахъ пѣрнавъ.
То зновъ у садочка
Зелену красу
Спускавъ ся и ховавъ ся
Въ пахучу траву.
Все гравъ ся щасливый!
На лихо не знавъ
Що часъ его вѣку
Сегодня минавъ!
Байдуже! Зъ травицѣ
Злетѣвъ на будакъ
И надувъ ся, присѣвни,
Мовъ зъ Свчи козакъ.
Не медокъ солодкій,
Дѣбравъ ся ажъ до дна!
И не бачить недолю,
Що надъ нимъ звисла.
Зъ черешнѣ харцизыкъ
Горобчикъ зпорхнувъ,
Вхопивъ его въ дзюбокъ,
Живого ковтнувъ.

А. Кр-кій.

Мѣсяць Май.

3. 1848. Память знесена панцивы въ Галичинѣ.
 3. 1074. † св. Теодозій Печерскій.
 8. 1647. Битва на Жовтыхъ водахъ.
 16. 1638. Смерть Павлюка.
 5. 1836. * Изидоръ Воробкевичъ (Данило Млака).
 22. 1866. † Иванъ Вагилевичъ.
 19. 1125. † Володимиръ Мономахъ, вел. князь Кіевскій.
 30. 1647. Вишневецкіи вѣрзавъ Русинѣвъ въ Немирѣвъ.
 31. 1224. Битва надъ Калкою.
 — 1072. Перенесене мощей Бориса и Глѣба.

Загадки и жарты Дѣдуса Кенира.

Разъ пѣйшовъ я на отаву
 И наткнувъ ся на прояву:
 Довга-довга и страшенна,
 Мовъ гадюка здоровенна,
 Голова десь за горами,
 Ноги вперлисъ мѣжъ лѣсами.
 Ставъ я, хвертомъ въ боки взявъ ся
 И до неи оббзавъ ся:
 „Де ты въ бѣса узяла ся
 И чого тутъ розтягла ся?“
 Чую десь щось загудѣло,
 Буйнымъ вѣтромъ зашумѣло:
 „Схамени ся, дурно свийй,
 Прикуси языкъ брехливый!
 Я не вѣдьма, не проява,
 По вѣбмъ свѣту моя слава,
 Мене люде поважають
 И до мене учацають;
 Осъ устану, коли треба,
 Пѣдниму тебе до неба,
 Черезъ море перекину
 У далекую чужину!...“
 Засмутивъ ся я, злякавъ ся
 И на силу одбрехавъ ся:
 „Выбачай, вставать не треба,
 Бо не хочу я до неба, —
 Тамъ огнями зорѣ палать,
 Менѣ бороду обсмалать,
 А якъ часомъ покочу ся,
 На шматочки розбѣю ся;
 Любй дѣточки заплачуть,
 Дѣда бѣльше не побачуть“.
 Я побѣгъ, не оглядавъ ся
 И у хату заховавъ ся;
 А у хатѣ баба мила
 Менѣ квашѣ наварила;
 Бѣвъ я квашу солоденьку,
 Здумавъ загадку стареньку;
 Покиль другу скомпоную,
 Розгадайте перше сюю.

Коникъ шаховый.

Уложила Иоанна Витвицка.

Вже	въ	ра	ка	комъ
да	ты	емер	жа	гу
и	тво	ла	надъ	мѣ
ро	ки	комъ	ля	бѣ
дѣ	ла	си	нѣмъ	став

Задача рахункова.

Выпишѣть числа вѣдъ 1 до 9 за порядкомъ по ра-
 зови; помножѣть два зъ тыхъ чисель зъ собою, а добу-
 токъ додайте до прочихъ чисель, щобы вышло 100.

Загадки.

- 1) Реве вѣдъ на сто гѣрѣ, на тысячу чути.
- 2) Лата на латѣ, ниткою не зшитя.
- 3) Сидить сидуха въ семи кожухахъ, а все кричить:
— я змерзла.

Ребусъ.

Перше зъ ока, друге зъ плота,
 То вамъ чудо таке буде:
 Садъ, обору нимъ хоронятъ
 Вѣдъ злодѣвъъ нашй люде.

Розвязки задачъ и пр. зъ Ч. 7.

надбѣлали: *Стена Загадка, Олена зъ Станиславова, Мел. Герасимовичъ, Петро Гриневичъ, Омелько Лев., Марко Синтичъ, Юстинъ Кульчицкій, Ольга Левицка, Юркусъ и Ориса Бар.*

Загадка Дѣдуса Кенира: Хмара дощева.

Загадкова напись: Нѣ, Семене, не драгуй, най мара буде тихо.

Ребуси: 1) Сопѣвка

2) Вѣбмъ не можна догодити.

Задача рахункова: Крѣликѣвъ було 22, а курей 6, разомъ 28 головъ а 100 нѣгъ.

Накладомъ „Дзвѣнка“ выйшли:

Глѣбовъ: „Байки“	цѣна 5 кр.
Чайченко: „Байки“	„ 5 „
Чайченко: „Олеся“	„ 5 „
Чайченко: „2. Оповѣданя“	„ 5 „
Дрѣпрова Чайка: „Писанка“	„ 5 „
Ив. Франко: „Лисъ Микита“	„ 50 „
М. Лисенко: „Коза дерева“	„ 80 „
И. Нижанковскій: „Батько и мати“, двоспѣвъ	„ 15 „